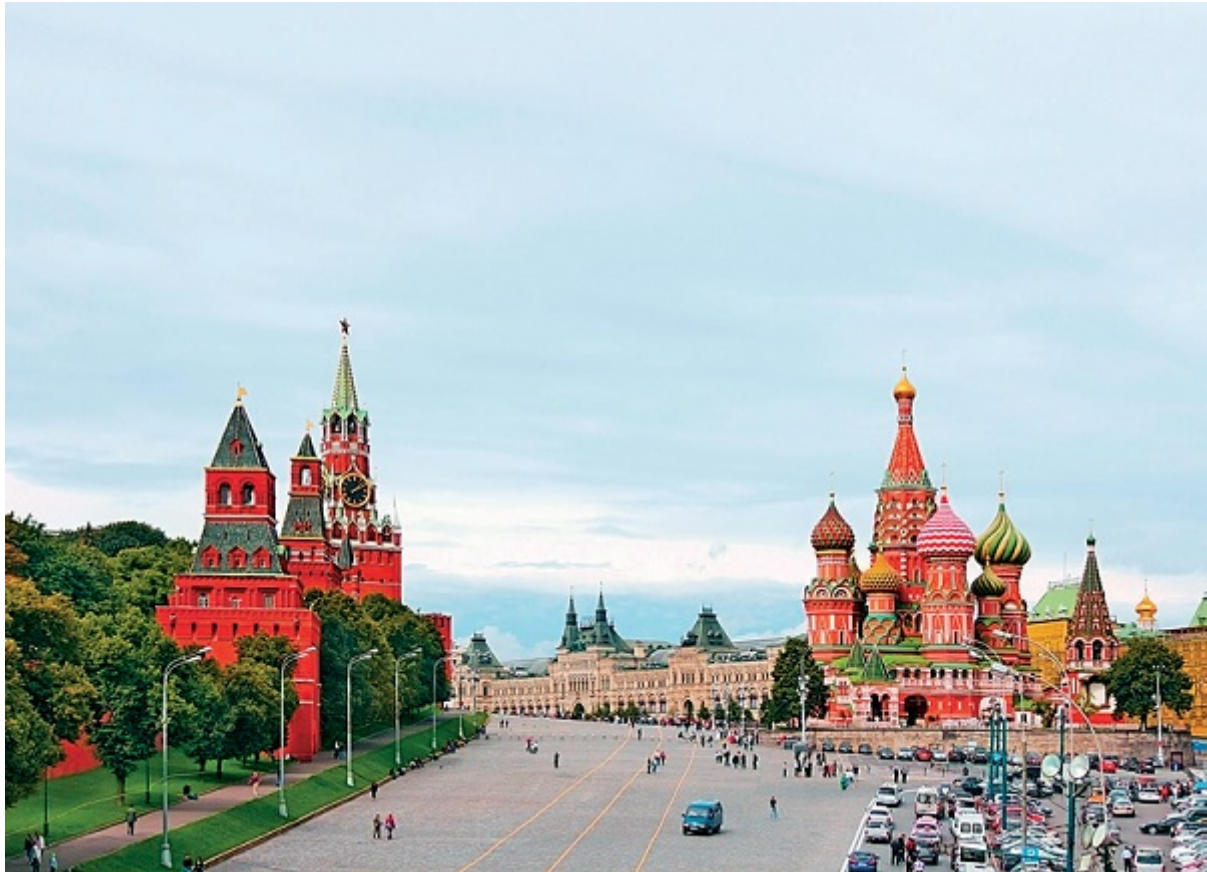

Η ενεργειακή σχέση της Ρωσίας με τρίτες χώρες (Στασινόπουλος Σπυρίδων, ΜΑ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών)

/ Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

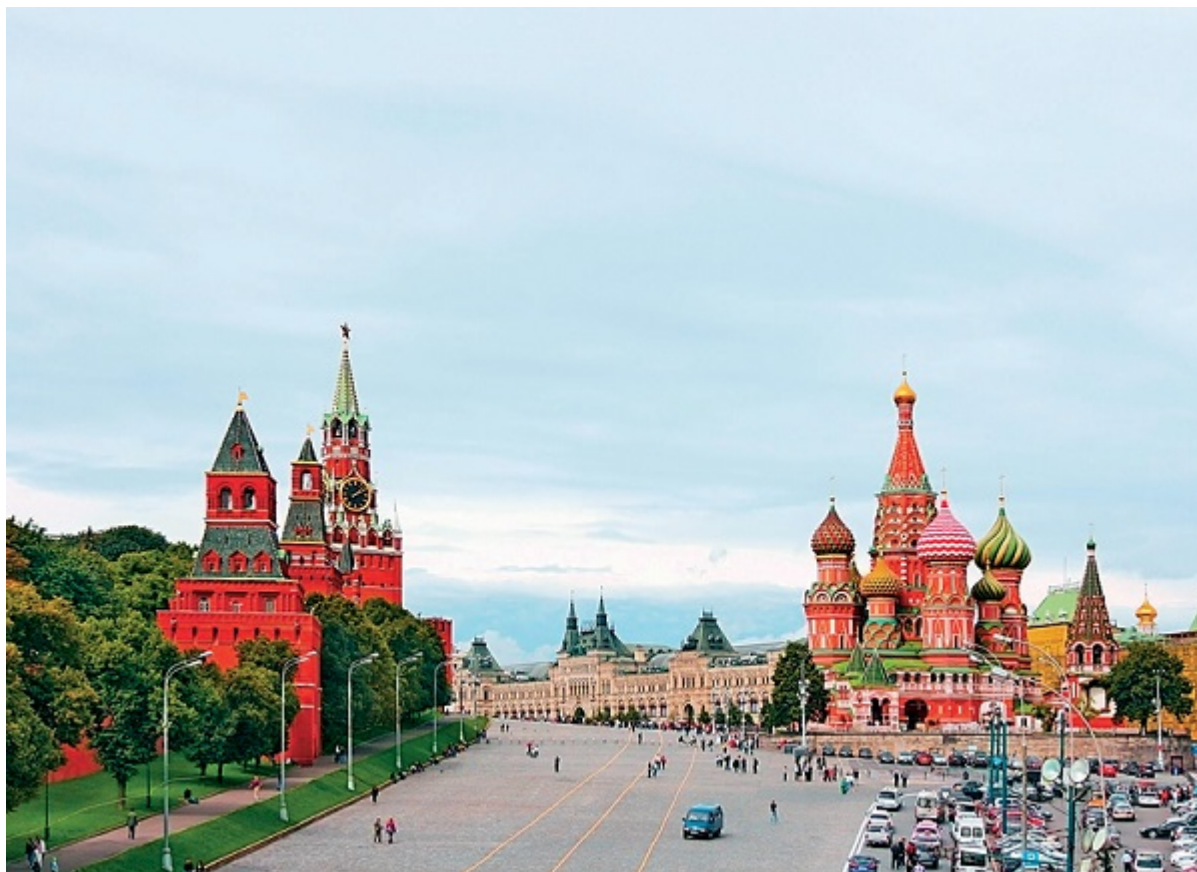

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=163329>]

4.4 Ενεργειακή σχέση με τρίτες χώρες

Στην εξωτερική πολιτική ανεξαρτήτως το πεδίο, η σχέση με γείτονες χώρες πάντα διαδραματίζει τον σπουδαιότερο ρόλο. Στην ενεργειακή πολιτική της Ρωσίας που αποτελεί και κύριο όπλο σε διαπραγματευτική διαδικασία και άσκηση της εξωτερικής της πολιτικής εξωγενείς παράγοντες, συχνά επηρεάζουν την ισχύουσα κατάσταση. Οι ενεργειακές κρίσεις στην Ουκρανία το 2006 & το 2009 αλλά και η πρόσφατη πολιτική κρίση στην ίδια χώρα το 2014 με την τελική προσάρτηση της Κριμαίας από την Ουκρανία στην Ρωσία, που επέφερε οικονομικές κυρώσεις από την Ε.Ε, που αφορούσαν και την ενεργειακή σύνδεση των δύο πλευρών. [63] Η σχέση με τις χώρες τις Βαλτικής και πρώην σοβιετικά κράτη (CIS states)

στηρίζεται στον ενεργειακό εφοδιασμό από τον οποίο οι χώρες είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό εξαρτημένες από την Ρωσία. Χώρες όπως η Γεωργία, η Αρμενία, η Λιθουανία είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο της Ρωσίας. Οι χώρες της Κασπίας και της Κεντρικής Ασίας (Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν) λόγω της ανεπάρκειας σε ενέργεια είναι εξαρτημένες από την Ρωσία η οποία, ως ενδιάμεσος χώρα με την Ευρωπαϊκή αγορά, εκμεταλλεύεται την εγχώρια παραγωγή και την εντάσσει στο δικό της ενεργειακό δίκτυο. Για παράδειγμα το 80 % των εξαγωγών πετρελαίου και αερίου του Καζακστάν ελέγχεται από την Ρωσία.

Η Ρωσία την τελευταία 20ετία χρησιμοποιεί τα ενεργειακά αποθέματα χωρών της Κεντρικής Ασίας, τα οποία και αγοράζει φθηνότερα για τις δικές τις εσωτερικές ανάγκες. Έκτος των άλλων ασκεί επιθετική πολιτική με κυρώσεις σε χώρες και συμφωνίες για να διατηρήσει το μονοπώλιο και να μην ενισχύονται άλλες ισχυρές χώρες, αμφισβητώντας την δύναμή της στο ενεργειακό και οικονομικό πεδίο της περιοχής. Το έπραξε το 2009 όταν σε συμφωνία με το Τουρκμενιστάν «κλείδωσε» ως δική της ιδιοκτησία 30 δις κυβικά μέτρα ώστε να μην προμηθεύονται ανταγωνίστριες χώρες, διατηρώντας το ισχυρό μονοπώλιο που έχει δημιουργήσει. Αντίστοιχες πρακτικές συνέβησαν στην Λιθουανία προκειμένου να μην ενισχυθεί ο Αμερικανικός παράγοντας.

[64]Μεταξύ 1998 και 2000 παρατηρήθηκαν 9 διακοπές τροφοδοσίας ενέργειας από

την Ρωσία στην Λιθουανία, ενώ το 2006 έγινε το ίδιο όταν η Πολωνική εταιρεία PKN Orlen, αγόρασε ενέργεια από την Βαλτική χώρα. Μία έκρηξη σε έναν αγωγό, οδήγησε την Ρωσική εταιρεία Transneft να μην επιδιορθώσει τον αγωγό σαν μια μορφή τιμωρίας για την ενεργειακή δραστηριότητα της Λιθουανίας. Το 2003 η Ρωσική πλευρά θέλησε να ελέγξει το λιμάνι Ventspils της Λετονίας το σημαντικότερο σταθμό εξαγωγής πετρελαίου και αγαθών της χώρας και για αυτό σταμάτησε να τροφοδοτεί το λιμάνι με δικά της προϊόντα ως μορφή πίεσης, παρά τις αντιδράσεις του ιδιωτικού παράγοντα, δίνοντας βαρύτητα στη μεταφορά ενέργειας μέσω των αγωγών που άρχισαν την δεκαετία του 2000 να δημιουργούνται σε μεγαλύτερη κλίμακα.

[65] Η στενή σχέση με την Λευκορωσία είναι δεδομένη και οι πιέσεις για τον έλεγχο της ενεργειακής της παραγωγής ασφυκτικές. Από το 2003 και για πολύ καιρό η ρωσική Gazprom πιέζει την Λευκορωσία να της παραχωρήσει τη Λευκορωσική εταιρεία φυσικού αερίου Beltransgaz προς ιδιωτικοποίηση. Επιπροσθέτως, η Ρωσία ανακοινώνει πως η Λευκορωσία αγοράζει αέριο σε χαμηλές τιμές και απειλεί πως θα διακοπεί η παροχή φυσικού αερίου. Όπως και έγινε το 2004, με την Λευκορωσία στο βάρος της ενεργειακής της ανάγκης να υποκύπτει στις Ρωσικές πιέσεις. Το ίδιο σκηνικό παρατηρήθηκε και στη Μολδαβία, η οποία βρέθηκε σε κίνδυνο διακοπής του ενεργειακού της εφοδιασμού από την Ρωσία λόγω ληξιπρόθεσμων χρεών κάτι που ώθησε την Gazprom στην κίνηση να αγοράσει κάποιες εγχώριες εταιρείες με αντάλλαγμα την μερική εξόφληση του χρέους, κάτι που τελικά ευδοκίμησε.

(συνεχίζεται)

[63] John Lough, Russian's Energy Diplomacy, Chatham House, p.p 9-13, May 2011

[64] John Lough, Russian's Energy Diplomacy, Chatham House, p.p 8, May 2011

[65] John Lough, Russian's Energy Diplomacy, Chatham House, p.p 10, May 2011